

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Idea Theologiæ Specvlativæ

Petrus <a Sancto Josepho>

Coloniæ, 1648

XIV. De causis Incarnationis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38884

Dices 2. Omnis modus intrinsecus rei creatæ unam tantum rem potest afficere, eam nimirum cum qua identificatur; ergo suppositum creatum, cum sit modus, non potest nisi propriam naturam afficere: *Respondeo* etsi non possit alienam naturam intrinsecè afficere, & modificare, poterit tamen eam terminare extrinsecè, & hypostaticè. Et sane cum Verbum divinum non afficiat intrinsecè naturam humanam, neque cum ea identificetur, & tamen illam verè, & hypostaticè terminet; hinc manifestum relinquitur, ex eo quòd suppositum creatum non potest intrinsecè modificare alienam naturam, & cum ea identificari, non sequi quod nequeat illam terminare hypostaticè.

Dices 3. Si hæc vera essent, posset hypostasis Petri, eo mortuo, conservari in natura Pauli superstite, quod admitti nequit. *Non sequitur*, quia Petrus non destitueretur proprio supposito, etsi per illud naturam Pauli terminaret.

C. A. P. U. T. XIV.

De causis Incarnationis.

RESOLUTIO I. *Ex vi præsentis decreti. Verbum non assumpsisset carnem, si homo nõ peccasset.* PROBATUR, nam ablato unico motivo alicujus decreti, tollitur decretum: Atqui unicum motiyum instituendæ Incarnationis fuit redemptio hominum à peccato, ergo si homo non peccasset, adeoque redemptione non eguisset, Verbum non fuisset incarnatum, ex vi præsentis decreti. Minor probatur i. ex Scriptura quæ variis locis inculcat, Christum venisse in mundum ut à peccatis nos liberaret, ut cum dicitur *Rom. 4.* Traditus est propter delicta nostra, & resurrexit propter justificationem nostram: & 2. ad Titum, Dedit semetipsum pro nobis, ut nos redimeret ab omni iniquitate. Aliunde verò Scriptura non assignat aliud motivum à præcedenti distinctum, propter quod Christus venerit; quare, nisi gra-

DE CHRISTO CAP. XIV. 217

gratis divinare velis, dicendum est Christum venisse propter solam redemptionem hominum, ac proinde eum aliàs non venturum. *Neque* dicas Christum non tantum esse nostrum Redemptorem, sed etiam Doctorem, Legislatorem, Pontificem, &c. hæc enim & similia ad finem redemptionis pertinent,

Secundò eadem minor probatur ex Patribus, qui non modo docent Christum venisse propter redemptionem hominum, sed etiam perspicuè tradunt eum aliàs non venturum. Ita Irenæ. *lib. 5. cap. 14.* dicens, Si non haberet caro salvari, nequaquam Verbum Dei caro factum esset. Ita Ambros. *lib. de mysterio Incarnationis cap. 6.* his verbis, Nam quæ erat causa Incarnationis, nisi ut caro quæ peccaverat, per se redimeretur? ac si diceret, nulla. Ita August. *serm. 8.* de verbis Apostoli, dicens, Si homo non perisset, Filius hominis non venisset. Ita alii plerique, quorum verba à recentioribus passim afferuntur.

Respondent aliqui, Patres intelligendos esse de adventu Christi in carne passibili, atque adeò de Incarnatione quoad modum, non quoad substantiam illius; sed hoc gratis dicitur, nam Patres apertè docent, solam redemptionem hominum esse causam, cur Verbum caro factum sit, cur humanitatem suscepit, cur ad nos venerit; &c. quæ & similia non nisi de ipsa substantia Incarnationis intelligi possunt. *Confirmatur*, nam immeritò, & mendaciter diceretur, Christum non venturum Adamo non peccante, si verè tunc venturus erat, etsi non esset venturus hoc modo, nempe ut passibilis.

Dices 1. Christus primum locum habuit in mente Dei, ut colligitur ex verbis illis *Proverb. 8.* Dominus possedit me in initio viarum suarum: & ex illis *Coloss. 1.* qui est imago Dei invisibilis, primogenitus omnis creaturæ. Prius ergo decreta fuit Incarnatio, quàm prævisum peccatum Adæ, & independenter

Ab illo. Verum hæc testimonia non urgent, quia ut demus primum de Sapientia Incarnata, seu de Christo intelligi, ex eo tantum colligendum erit, Christum à Deo constitutum principium viarum suarum, ad opera sua restauranda, & reficienda, ut ex *lectione* 70. Patrumque interpretatione non obscure sumitur; ac proinde Incarnationem ad redemptionem hominum, in qua præsertim restauratio illa consistit; tanquam ad finem ordinatam esse. Ut etiam demus secundum testimonium intelligi de Christo ut homine, responderi poterit Christum dici primogenitum omnis creaturæ, non quod prius sit præordinatus, quàm quævis alia creatura, sed quia est dignior, & excellentior omnibus creaturis, propter perfectionem unionis hypostaticæ.

Dices 2. Ad maiorem Christi dignitatem spectat, quòd sit primus prædestinatorum, aliquò omnes, sive Angeli, sive homines ex illius meritis prævisis sint prædestinati: hoc autem stare nequit nisi prius decreta sit Incarnatio, quàm prævisum peccatum Adæ, & independentè ab illo: cum Angeli, itemque primi parentes ante peccati prævisionem prædestinati fuerint. *Responderi* potest non esse tribuendam Christo perfectionem aliquam, quæ cum Scriptura sacra, & Patribus non satis cohæreat, ac proinde eum dici primum prædestinatorum latiori modo, sive quoad gloriam & dignitatem quomodo superat omnes homines, & Angelos; sive quia aliquo modo in eos omnes influit, estque caput illorum, ut ex infra dicendis constabit.

Accedit quòd Christus aliter, & magis propriè dici potest primus omnium prædestinatorum, si agatur tantum de hominibus prædestinatis; siquidem omnes posteri Adæ fuerunt electi ad gloriam ex ipsius meritis, licet autem primi parentes fuerint electi ad gloriam, ante prævisionem peccati, & consequenter ante decretum Incarnationis, tamen ex meritis Christi gratia fuit ipsis restituta, ita ut
nullam

nullam in cælo habeant partem gratiæ, aut gloriæ, quam per Christum non acceperint.

Dices 3. Si Incarnatio non est peracta nisi occasione peccati, sequitur eam non esse nisi bonum occasionatum, quod de tanto mysterio dici non potest. *Verum* neganda est consequentia, quia ut Incarnatio rectè diceretur bonum duntaxat occasionatum, opus esset ut ea non esset volibilis nisi occasione peccati; at hoc falsum est, cum potuerit Deus instituire Incarnationem, etiam nullo præsupposito peccato.

Dices 4. Adamo fuit revelata Incarnatio, & consequenter causa illius; at non fuit ei revelatum ipsius peccatum, quia magnum inde mœrorem concepisset, statui Innocentiæ contrarium: ergo Incarnatio non fuit primario instituta, ad liberandos homines à peccato sed ob aliam causam Adæ revelatam. *Respondeo* nullum esse inconveniens, quòd Deus Adæ revelaverit Incarnationem, & non particularem illius causam; quemadmodum Joseph revelata fuit futura illius exaltatio, & non venditio, cujus occasione ad eum honorem effectus est.

Dices 5. Ordinatè volens, prius vult media finì propinquiora, quàm remotiora: atqui Incarnatio est medium propinquius ultimo finì, qui est gloria divina, quàm hominum redemptio. *Respondeo* majorè veram esse de mediis, quæ sunt finì propinquiora, quoad vim movendi, non autem de iis, quæ tantum sunt propinquiora, quoad entitatem, seu majorem perfectionem; qualis est Incarnatio.

RESOLUTIO II. *Etsi Christus omnia peccata sufficienter deleverit, dici tamen potest eum potius venisse ad delendum peccatum originale, quàm actuale.*] PRIMA PARS est certa, probaturque 1. ex Paulo Rom. 4. ubi ait, Christum traditum propter delicta nostra, & resurrexisset propter justificationem nostram, at justificatio est emundatio ab omnibus peccatis. Unde ad Tit. 2. idem Apostolus ait, Christum seipsum dedisse

pro nobis, ut nos redimeret ab iniquitate. 2. Quia homines salvantur per Christum, at non salvarētur, si obnoxii essent peccato originali, vel actuali; ergo Christus sufficienter utrumque delevit.

Secunda pars ostenditur, posita duplici hypothese, altera est, Christum venturum ad tollendum peccatum originale, etsi non fuissent actualia; ratio est, quia per peccatum originale tota natura humana corrupta est, & à beatitudine exclusa, quare vel propter solum illud peccatum venisset Christus, ne integra species humana corrueret, & in æternum damnaretur.

Altera hypothesis est, Christum minimè venturum si sola fuissent peccata actualia sine originali. Patres enim id non obscure indicant, quando dicunt, si Adam non peccasset, Christum non venturum, cum peccatum originale ex peccato Adæ processerit. Indicat etiam illud quod canit Ecclesia in benedictione cerei Paschalis, O certè necessarium Adæ peccatum quod Christi morte deletum est: hoc enim non rectè diceretur, si Christus, Adamo non peccante, mortuus esset.

Ratio idem ostendit, nam deficiente peccato originali, tota natura humana non deficeret à beatitudine, sed ea maneret integra, aut in omnibus individuis, ut aliqui putant, aut certè in multò majori parte, ut dicunt alii, quare non objiceretur Deo motivum illud, quod de facto habuit ad instituendam Incarnationem.

Dices 1. Si Christus venit magis præcipuè ad liberandos homines à peccato originali, quàm ab actualibus, sequitur eum potius venisse ad nos salvandos, quàm ad salvandos primos parentes; quia in iis non erat peccatum originale, sed tantum actualiale. *Respondet* id non sequi, nam cum dicimus Christum præsertim venisse, ut nos liberaret à peccato originali, non agimus de peccato originali, ut est præcisè in nobis, sed quatenus conjunctum est cum peccato actuali primo-

primorum parentum, tanquam cum sua radice; quare non sequitur quod Christus etiam pro illis non venerit, æquè principaliter ac pro nobis.

Dices 2. Multa afferri posse ad ostendendum Christum venturum; vel ob unius hominis peccatum, ut est illud Pauli ad Galat. 2. Qui dilexit me, & tradidit semetipsum pro me, Quo refertur id quod narrat Dion. epist. ad Domophilum, Christum apparuisse Carpo viro sanctissimo, ei que dixisse, se paratum iterum mori pro hominibus dummodo amplius non peccarent. *Verum* ista non concludunt, non *primum*, quia Paulus vult tantum ostendere, Christum de facto pro ipsius salute mortuum esse, quod certissimū est. Non etiam 2. quia Christus iis verbis declarare tantum voluit promptitudinem animi, qua ex se paratus erat iterum mori pro hominibus, si Deus id vellet. At ex his, aut similibus non sequitur quod Christus venturus esset, vel propter peccatum unius hominis.

RESOLUTIO III. *Nulla creatura concurrat ad unionem hypostaticam, tanquam causa physica illius sive principalis, sive instrumentalis: sicut neque ulla præcessit ad eam dispositio sive physica, sive moralis.*] HIC suppono Deum fuisse causam principalem efficientem dictæ unionis, ut fides docet, resque ipsa per se satis ostendit. *Item* hoc opus esse totius Trinitatis, quia est opus ad extra.

Hoc ergo supposito, prima pars facilè probatur tum quia Concilia, & Patres, nullam assignant causam, Incarnationis præter Deum, tum quia cum hoc mysterium sit prorsus supernaturale, immeritò quis diceret rem aliquam naturalis ordinis propria virtute, ut causam principalem ad illud concurrisset; dicere autem virtutem supernaturalem tali effectui proportionatam, alicui creaturæ concessam esse de facto, hoc est gratis divinare, cum nulla ejusmodi causa indicari possit.

Secunda pars ostenditur, quia si creatura aliqua de facto

facto concurrat ad prædictam unionem, tanquam instrumentum physicum illius, ea est B. Virgo, nulla enim alia cum probabili fundamento assignari potest: at hoc dici nequit, cum ex Scriptura aut Patribus solum constet, eam esse matrem Christi, quod verificari potest, etsi non concurreret instrumentario ad unionem, sed tantum eo modo naturali, quo aliæ feminae concurrunt ad generationem proles. Quo etiam sensu Patres interdum ajunt, per Virginem carnem junctam esse Deo, quatenus nempe Virgo ad eam unionem concurrat influxu materno, & non per modum instrumenti.

Tertia pars suadetur, tum quia humanitas non minus per seipsam habet immediatè capacitatem, ad recipiendum modum unionis cum Verbo, quam si ei addatur aliqua dispositio physica, quæcunque sit; tum quia nulla dispositio physica assignari potest in humanitate, quæ habeat formalem repugnantiam cum subsistentia illius naturali, & multò minus quæ ex natura sua vim habeat eam uniendi alteri supposito, præsertim divino.

Quarta denique pars ostenditur, quia inter naturam, & suppositum connaturale nulla dispositio moralis intercedere solet, ergo neque inter humanitatem, & Verbum admittenda est. *Confirmatur*, nam si quæ moralis dispositio in humanitate præcessit, ea maxime fuit gratia habitualis, aliæque qualitates supernaturales: at hoc dici non potest, cum dona gratiæ collata fuerint humanitati Christi, intuitu ipsius unionis hypostaticæ.

Dicitur, non repugnat quod talis dispositio præcesserit, ergo de facto præcessit, cum valde congruum sit, humanitatem Christi decentiori modo fuisse præparatam ad unionem prædictam. *Aliqui* negant antecedens, quia natura debet prius perfici substantialiter, quàm accidentaliter. Verum nil vetat quin de potentia absoluta, possit Deus ejusmodi ordinem ~~mutare~~; quare ~~admissio antecedente~~, negatur consequen-

sequen-

sequentia, quia magis congruum est, & naturis rerum consentaneum, ut natura prius perficiatur substantialiter, quam accidentaliter.

RESOLUTIO IV. *Nec humanitas Christi, nec ipse Christus meruit de facto Incarnationem.* PRIOR PARS PROBATUR, tum ex Augustino, lib. de predestinatione SS. cap. 15. aliisque locis ubi egregie exemplo humanitatis Christi, gratis ad unionem hypostaticam electa, probat contra Semipelagianos, gratuitam hominum electionem ad gratiam: tum quia si Christi humanitas meruit Incarnationem, hoc factum est per opera antecedentia unionem vel tempore, vel natura; at primum dici nequit, quia eodem instanti temporis humanitas Christi fuit producta, & Verbo unita: nec secundum, quia Verbum prius naturam erat trinitum corpori, & animae, quam esset humanitas. Et quamvis ipsa humanitas esset prior unione ad Verbum, neque sic eam mereretur de facto, tum quia de lege communi, res non agunt donec completa sint substantialiter, etsi de potentia absoluta, pro eo statu agere possint, nisi quia humanitas non mereretur se per gratiam, at nulla ipsi gratia concessa fuit, nisi post unionem, & ex vi illius.

Posterior pars ostenditur, quia principium meriti non cadit sub meritum, saltem de lege ordinaria; atqui unio fuit in Christo principium totius meriti, ergo illam de facto non meruit. Neque refert illud Psal. 44. Dillexisti iustitiam, & odisti iniquitatem, propterea unxit te Deus: sensus enim est, quia dilexisti iustitiam, Deus tibi maiora gaudia in resurrectione, & gloria contulit, quam tuis participibus.

Est autem dubium non leve, an Christus absolute potuerit mereri Incarnationem, per opera eam subsequentia. Non pauci hocce tempore negant, alij affirmant quod videtur probabilius; tum quia non est denegandum potentiam Dei absolutam, nisi id in quo aperta est repugnantia, qualis hic non apparet; tum quia merita Christi ex se sunt valoris infiniti, atque

adco

adeo ex se sufficient ad promerendum quodcunque premium: aliunde vero nil vetat, quin potuerit Deus decernere Incarnationem, propter merita Christi futura, & in premium illorum, cum supposita scientia conditionata in eo signo in quo decreta est Incarnatio, merita Christi viderentur ut absolutè futura.

Dices 1. Principium meriti non cadit sub meritum, ex communi sententia, at Incarnatio est principium meriti in Christo, ergo Christus eam mereri non potest. *Confirmatur*, nam ideo homo non potest mereri gratiam habitualement, quia illa est in eo principium meriti. *Respondeo*, principium meriti de lege ordinaria non posse cadere sub meritum, posse autem de potentia absoluta; juxta quam non repugnat hominem mereri gratiam, per opera ex ea orta.

Dices 2. Repugnat quod duæ res sint sibi invicem causa, at si Christus mereretur Incarnationem, per opera illam subsequens, sequeretur Incarnationem esse causam illorum operum, & hæc esse causam Incarnationis. *Respondeo* majorem veram esse in eodem genere causæ, quod tunc non contingeret, nam Incarnatio influit in opera tribuendo iis valorem per modum causæ efficientis, & formalis; opera vero moverent Deum, ut eorum intuitu ipsam incarnationem perficeret.

RESOLUTIO V. *Antiqui Patres non meruerunt sive de condigno sive de congruo, incarnationem.* RATIO generalis est, quia de lege ordinaria principium meriti non cadit sub meritum, sive de condigno, sive de congruo, atqui Incarnatio erat principium totius meriti tam de condigno, quam de congruo, in antiquis Patribus; cum illi gratiam per quam merebantur non acceperint nisi ex meritis Christi prævialis; ergo non meruerunt Incarnationem, sive de condigno sive de congruo.

Speciatim vero quod eam non meruerint de condigno, *probat*, tum quia de lege ordinaria, purus homo

Homo non meretur de condigno aliis, sed tantum sibi, tum quia Patres antiqui bonis operibus merebatur de condigno augmentum gratiæ, & gloriæ, quod præmium erat commensuratum eorum meritis, quæ proinde ad unionem hypostaticam, aliudve præmium non extendebantur.

Imò, quia si purus homo posset de condigno mereri Incarnationem, sequeretur eum posse de condigno pro peccatis hominum satisfacere: quandoquidem mereretur ipsum Christum omnis gratiæ fontem, perfectumque redemptorem: hinc sequitur antiquos Patres, ne quidē de potētia absoluta; potuisse mereri de condigno Incarnationem, nimirum propter maximam improprietatem quæ reperitur inter actus meritorios, & unionem illam stupendam, qua fit ut homo sit Deus.

Dices 1. Potuit Deus proponere antiquis Patribus unionem hypostaticam, in præmium suorum operum, ergo illi potuerunt eam mereri, etiam de condigno. *Confirmatur*, nam homo potest mereri visionem ipsius Dei, ergo & unionem cum illo. *Respondet* fieri non posse, quod Deus puro homini proponat unionem hypostaticam, tanquam præmium per merita condigna obtinendum, deest enim proportio requisita inter meritum de condigno, & præmium. Neque idem est de visione beatifica, nam per illam homo non fit Deus, sed tantum videns Deum; per unionem verò hypostaticam homo fit Deus, quod est aliquid infinite majus.

Dices 2. Antiqui Patres suis precibus frequenter à Deo postulabant mysterium Incarnationis, eorum autem orationes non fuerunt inutiles, & effectu vacuæ, cum æquum sit & congruum ut Deus amicos suos exaudiat iusta petentes: ergo negari non potest, quin illi ipsam Incarnationem, saltem de cōgruo meruerint. *Respondet*, Patres non petebant ut fieret Incarnatio, certi enim erant ex fide eam futuram, sed eum nescirent; quo tempore futura esset, optabant

ut tunc

ut tunc fieret. Non igitur petebant substantiam ipsam Incarnationis, sed quandam illius circumstantiam, nempe temporis quo fieri debebat accelerationem; Unde dici nequit eorum preces fuisse inutiles, quia præterquam quòd per eas meruerunt de condigno augmentum gratiæ, & gloriæ, Deus insuper illarum intuitu, quandam Incarnationis circumstantiam ipsis concessit

RESOLUTIO VI. *B. Virgo non meruit de condigno esse Mater Dei, id tamen meruit de congruo.* PRIMÆ FARS PROBATUR 1. quia per opera ex gratia facta, Virgo meruit de condigno augmentum gratiæ, & gloriæ; Hoc autem erat præmium proportionatum illius operibus, quare per illa non meruit de condigno esse Mater Dei. *Confirmatur*, nam alii iusti nihil aliud de condigno merebantur, quàm augmentum gratiæ, & gloriæ; ergo neque Virgo aliud de facto promeruit, cum ejus merita essent ejusdem speciei cum meritis aliorum, adeoque idem specie præmium exigent.

Probat 2. Nam ut quis de condigno mereatur præmium aliquod, necessaria est promissio de conferendo tali præmio, sub conditione operis; talis autem promissio non extat in Scriptura, quod attinet ad rem, de qua agimus: licet enim Propheta interdum prædixerint, Christum nasciturum ex Virgine, ea est simplex & absoluta revelatio, non autem pactum dandi Virgini dignitatem matris, sub conditione hujus aut illius operis.

Dices 1. Ex oratione quadam quam canit Ecclesia, constat Deum spiritu sancto cooperante preparasse B. Virginem ut dignum Filii sui habitaculum effici mereretur. *Respondeo* sensum esse, B. Virginem optimè fuisse dispositam per varias gratias, & privilegia specialia ut esset digna Dei Mater, seu quantum eximiæ dignitati Matris Dei congruebat; esto talem dignitatem de condigno non promeruerit.

Dices 2. Beata Virgo meruit de condigno eam dispositionem.

positionem, qua facta est digna Dei Mater, ergo etiam meruit de condigno talem maternitatem. *Respondeo* negando antecedens, fuit enim disposita ad eam dignitatem, per varia auxilia, & privilegia specialia gratis ei concessa. Negari etiam posset consequentia, cum fieri possit ut quis sit legitime dispositus ad aliquam dignitatem, quam tamen gratis accipiat.

Secunda pars ostenditur, quia B. Virgo per varios eosque perfectissimos virtutum actus se disposuit ut Christum conciperet, nimirum maxima humilitate, amore ferventissimo, puritate interna & externa valde eximia, & obedientia verbis illis testata, Ecce ancilla Domini: ergo negandum non est, quin ex congruitate aliqua meruerit esse Mater Dei. *Confirmatur*, nam ex communi sententia sumpta ex *Genes. 22.* Abraham meruit de congruo, ut Christus ex illius stirpe oriretur. Quidni ergo dicemus B. Virginem de congruo meruisse, ut esset Mater Christi.

Dices, merita Virginis supponebant Incarnationem, & hac maternitatem, ergo non potuit Virgo mereri, ut esset mater Christi. *Respondeo*, Incarnationem dispendere precise unionem Verbi cum hac humanitate, non autem illius assumptionem ex tali foemina; atque adeo non supponere maternitatem. Quare intuitu Incarnationis potuit Deus dare merita Virgini, per quae se disposeret ad dignitatem Matris Christi.

Confirmatur hac responsio, nam si dicamus Virginis maternitatem includi in ipsa Christi praedestinatione; cum prius Christus sit praedestinatus quam praevisa sint illius merita, sequeretur aperte Virginem prius fuisse electam ut esset Mater Christi, quam praevisa fuerint Christi merita; atque adeo electionem illius ad dignitatem matris, non fuisse factam ex Christi meritis, quod certe affirmari non potest.